

รวมคำบรรยาย

ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๗๕ ปีการศึกษา ๒๕๖๕ เล่มที่ ๙

บทบรรณาธิการ

คำatham บริษัทไม่มีการจัดทำใบหุ้นให้ผู้ถือหุ้นแต่ละรายแต่มีการออกหมายเลขอหุ้นแล้ว การโอนหุ้นจะต้องปฏิบัติตามข้อบังคับของบริษัทหรือไม่

ตัวแทนโอนหุ้นคืนให้แก่ตัวการต้องปฏิบัติตามข้อบังคับของบริษัทหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกานี้ ๗๔๒๙/๒๕๖๔

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๑๒๙ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “อันว่า หุ้นนั้นยื่อมโอนกันได้โดยมิต้องได้รับความยินยอมของบริษัท เว้นแต่เมื่อเป็นหุ้นชนิดระบุชื่อลงในใบหุ้นซึ่งมีข้อบังคับของบริษัทกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น” และข้อบังคับของจำเลยที่ ๑ ข้อ ๒ ระบุว่า หุ้นของบริษัทเป็นหุ้นสามัญชนิดระบุชื่อ ส่วนข้อ ๓ ระบุด้วยว่า การโอนหุ้นนั้นผู้จะโอนจะต้องบอกกล่าวให้แก่ผู้ถือหุ้นเดิมก่อน และหลังจากนั้นแล้ว ๓๐ วัน หากไม่มีผู้ใดประสงค์จะรับโอน จึงจะโอนให้แก่บุคคลภายนอกได้ และจะต้องได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการด้วย แม้บริษัทจำเลยที่ ๑ ไม่มีการจัดทำใบหุ้นให้ผู้ถือหุ้นแต่ละรายแต่เมื่อหุ้นบริษัทจำเลยที่ ๑ มีการออกเลขหมายใบหุ้นแล้วตามสำเนาบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้นกรณีจึงต้องบังคับตามมาตรา ๑๑๒๙ วรรคหนึ่ง ด้วย ดังนั้น การที่ ๑. โอนหุ้นของตนตามฟ้องซึ่งเป็นหุ้นชนิดระบุชื่อให้แก่จำเลยที่ ๓ ๑. จะต้องปฏิบัติตามข้อบังคับดังกล่าวแต่ปรากฏว่า ก่อนที่ ๑. จะโอนหุ้นตามฟ้องให้จำเลยที่ ๓ ซึ่งไม่ใช่ผู้ถือหุ้นเดิมแต่เป็นบุคคลภายนอก ๑. มิให้บอกรกล่าวให้แก่โจทก์และผู้ถือหุ้นเดิมคนอื่นฯ ทราบ เพื่อให้โจทก์และผู้ถือหุ้นเดิมมีโอกาส挽โอนหุ้นจาก ๑. ภายในเวลาที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของจำเลยที่ ๑ เสียก่อน การโอนหุ้นของ ๑. ให้แก่จำเลยที่ ๓ จึงเป็นการกระทำที่ฝ่าฝืนข้อบังคับของจำเลยที่ ๑

ข้อบังคับของจำเลยที่ ๑ มิได้มีข้อยกเว้นว่า ถ้าเป็นการโอนหุ้นให้แก่บุคคลภายนอกครอบครัวหรือการโอนหุ้นให้แก่บุตรแล้วมิต้องปฏิบัติตามข้อบังคับ ข้อ ๓ แต่อย่างใด ทั้งการโอนหุ้นต้องได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการของจำเลยที่ ๑ เมื่อข้อบังคับบริษัทซึ่งได้จดทะเบียนไว้และผูกพันเป็นสัญญาในระหว่างผู้ถือหุ้นกับบริษัทกำหนดให้การโอนหุ้นต้องได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการย่อมเป็นหน้าที่ของบริษัทด้วยต้องดำเนินการให้มีคณะกรรมการบริษัทเพื่อปฏิบัติตามข้อบังคับ การไม่มีคณะกรรมการบริษัทจำเลยที่ ๑ มิใช่เหตุที่จะยกขึ้นปฏิเสธการปฏิบัติตามข้อบังคับเกี่ยวกับการโอนหุ้นแต่อย่างใด การที่ ๑. และโจทก์ซึ่งเป็นตัวแทนโอนหุ้นคืนให้แก่ ๑. ผู้เป็นตัวการซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นที่แท้จริงที่ได้ร่วมถือหุ้น

ฝ่ายละกิ่งหนึ่งกับครอบครัวฝ่าย พ. กรณีมิใช่เป็นการโอนหุ้นให้แก่บุคคลภายนอกที่จะต้องปฏิบัติตามข้อบังคับของบริษัท

หลังจากการประชุมผู้ถือหุ้นจำเลยที่ ๑ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ แล้ว ต่อมา โจทก์ทำหนังสือไปยังนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกรุงเทพมหานครเพื่อขอให้เพิกถอนการโอนหุ้นจากนั้นโจทก์มีหนังสือบอกรักษาให้จำเลยที่ ๑ และที่ ๓ ดำเนินการโอนหุ้นตามฟ้องกลับคืนมาอยู่ในชื่อ จ. อันแสดงให้เห็นว่าโจทก์ยังคงต้องแย่งการโอนหุ้นตามฟ้อง หาใช่ไม่ได้แย่งคัดค้านไม่ และคดีนี้เป็นเรื่องโจทก์ในฐานะผู้ถือหุ้นฟ้องขอให้เพิกถอนการโอนหุ้นที่ฝ่ายนิต่อข้อบังคับของจำเลยที่ ๑ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๙๙ หาได้ฟ้องขอให้เพิกถอนมติที่ประชุมผู้ถือหุ้นจำเลยที่ ๑ ตามมาตรา ๑๙๕ แต่อย่างใด เมื่อการโอนหุ้นตามฟ้องไม่เป็นไปตามข้อบังคับของจำเลยที่ ๑ ย่อมเป็นการต้องแย่งสิทธิ์ของโจทก์ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้น โจทก์จึงขอให้เพิกถอนการโอนหุ้นระหว่าง จ. กับจำเลยที่ ๓ ตามฟ้องได้ กรณีหากาใช้โจทก์ฟ้องคดีโดยไม่สุจริตไม่

คำพิพากษาฎีกที่ ๕๙๗/๒๕๖๑ หุ้นของผู้คัดค้านที่บริษัท ค. โอนให้ ก. เป็นหุ้นชนิดระบุชื่อลงในใบหุ้นโดยมีข้อบังคับของผู้คัดค้านกำหนดไว้ว่า หุ้นของบริษัทนั้นโอนกันได้ต่อเมื่อได้รับความยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษรจากคณะกรรมการก่อนเท่านั้น และมติในการประชุมของคณะกรรมการเกี่ยวกับการให้ความยินยอมในการโอนหุ้นได ๆ ของบริษัทจะต้องได้รับเสียงสนับสนุนจากการของผู้ถือหุ้น ๕ คน ดังนี้ การโอนหุ้นระหว่างบริษัท ค. กับ ก. จึงต้องเป็นไปตามข้อบังคับดังกล่าวที่บัญญัติไว้ใน ป.พ.พ. มาตรา ๑๙๙ วรรคหนึ่ง

ขณะที่บริษัท ค. ทำสัญญาโอนหุ้นให้ ก. นั้น การโอนหุ้นของบริษัท ค. ให้ ก. ไม่ได้รับความยินยอมจากคณะกรรมการของผู้คัดค้านและมิได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการ เมมฉะแจ้งบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้นของผู้คัดค้านไปยังนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทว่า ก. เป็นผู้ถือหุ้นที่รับโอนจากบริษัท ค. ก็ดี แต่เป็นการกระทำของ ก. ไม่ใช่เป็นของคณะกรรมการของผู้คัดค้าน การโอนหุ้นระหว่างบริษัท ค. กับ ก. เป็นการฝ่าฝืนต่อข้อบังคับของผู้คัดค้านและไม่ชอบด้วยมาตรา ๑๙๙ วรรคหนึ่ง ก. จึงไม่ได้กรรมสิทธิ์ในหุ้นของผู้คัดค้าน และไม่อาจใช้สิทธิ์ได ๆ ในฐานะผู้ถือหุ้นดังกล่าวได้ การที่ ก. ออกหนังสือเรียบประชุม เข้าว่ามประชุม ทำหน้าที่ประธานที่ประชุม และออกเสียงในการประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้นเรื่องเปลี่ยนแปลงกรรมการ จำนวนกรรมการ และเปลี่ยนแปลงข้อบังคับของผู้คัดค้าน จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย และมติต่าง ๆ ที่ลงไว้ก็เป็นมติที่ไม่ชอบ

**คำพิพากษาฎีกាដี่ ๔๖๖๙/๒๕๕๘ หุ้นที่จำเลยที่ ๑ โอนให้โจทก์เป็นหุ้นชนิด
ระบุชื่อลงในใบหุ้น โดยมีข้อบังคับของบริษัทจำเลยที่ ๑๐ กำหนดไว้ว่า ผู้ถือหุ้นคนใด
ประสงค์จะโอนหุ้นจะต้องเสนอโอนหุ้นของตนให้แก่ผู้ถือหุ้นในบริษัททุก ๆ คนก่อน เว้นแต่
เป็นการโอนหุ้นให้แก่สามี ภริยา หรือผู้สืบทេสันดานของตนเอง เมื่อไม่มีผู้ถือหุ้นเดิมคนใด
ตกลงรับโอนภายใต้เวลาซึ่งกำหนดให้ไม่น้อยกว่า ๓๐ วันแล้ว ผู้ถือหุ้นคนนั้นจึงจะมีสิทธิ
โอนแก่บุคคลภายนอกได้ เมื่อการโอนหุ้นระหว่างจำเลยที่ ๑ กับโจทก์ฝ่ายนี้ต่อข้อบังคับ
ของจำเลยที่ ๑๐ ไม่ชอบด้วยประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๗๙ วรรคหนึ่ง
โจทก์ไม่ได้กรรมสิทธิ์ในหุ้นของจำเลยที่ ๑ และไม่อาจใช้สิทธิได้ ในฐานะผู้ถือหุ้นของ
จำเลยที่ ๑๐ ที่จะขอบังคับให้เพิกถอนการโอนหุ้นระหว่างจำเลยทั้งสิบตามคำขอท้ายฟ้องได้**

คำถาม ทรัพย์สินซึ่งจำนวนอย่อมเป็นประกันเพื่อการชำระหนี้เพียงได้

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

**คำพิพากษาฎีกាដี่ ๔๖๑๐/๒๕๖๔ ทรัพย์สินซึ่งจำนวนอย่อมเป็นประกันเพื่อการ
ชำระหนี้ทั้งปวงกับทั้งค่าอุปกรณ์คือดอกเบี้ยด้วย ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
มาตรา ๗๑๔ เมื่อได้ความตามสำเนาสัญญาเงิน สำเนابันทึกข้อตกลงต่อท้ายสัญญา
กู้เงิน สำเนาสัญญาจำนวน และสำเนาข้อตกลงต่อท้ายสัญญาจำนวนว่า จำเลยกู้เงินธนาคาร
ธ. ๑,๓๔๕,๐๐๐ บาท โดยจำเลยจดทะเบียนจำนวนห้องชุดพร้อมส่วนควบและสิ่งของ
กับห้องชุดเป็นประกันการชำระหนี้ เป็นเงิน ๑,๓๔๕,๐๐๐ บาท ดอกเบี้ยอัตราร้อยละ
๑๕.๕ ต่อปี และข้อตกลงต่อท้ายสัญญาจำนวนระบุว่า จำนวนเพื่อเป็นประกัน เป็น
ต้นเงินจำนวนในวงเงิน ๑,๓๔๕,๐๐๐ บาท รวมทั้งดอกเบี้ย ฉะนั้นมือศาลชั้นต้นพิพากษา
ว่าจำเลยต้องรับผิดชำระเงิน ๑,๕๗๖,๕๕๔.๒๔ บาท ซึ่งเป็นจำนวนรวมของต้นเงิน
๑,๓๔๓,๕๕๓.๕๙ บาท และดอกเบี้ยที่คำนวณถึงวันพ่องอิก ๒๕๓,๐๐๐.๖๔ บาท และ
ให้ชำระดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๑๐ ต่อปี ของต้นเงินดังกล่าวนับตั้งแต่วันพ่องเป็นต้นไป
จนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ โจทก์จึงมีสิทธิที่จะได้รับชำระหนี้จากเงินที่ได้มาจากการ
ขายหอดตลาดทรัพย์จำนวนทั้งต้นเงินและดอกเบี้ยตามจำนวนดังกล่าว การที่
ศาลชั้นต้นพิพากษาให้ยึดทรัพย์จำนวนของออกขายหอดตลาดนำเงินมาชำระหนี้โจทก์จนครบ
ทั้งนี้ไม่เกินวงเงิน ๑,๓๔๕,๐๐๐ บาท หากไม่พอชำระให้ยึดทรัพย์สินอื่นของจำเลยออก
ขายหอดตลาดนำเงินมาชำระหนี้แก่โจทก์จนครบถ้วนและศาลอุทธรณ์ภาค ๘ พิพากษายืน
มานั้น จึงเป็นการไม่ชอบ**

คำถาม การใส่ความผู้อื่นต่อบุคคลที่สามในความผิดฐานหมิ่นประมาทนั้น ผู้หมิ่นประมาทหรือผู้ร่วมหมิ่นประมาทด้วยกันถือเป็นบุคคลที่สามหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกานี้ ๗๙๓๐/๒๕๖๓

โจทก์กล่าวหาจำเลยที่ ๓ ร่วมกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาทโดยการโฆษณาโดยจำเลยหั้งสีเป็นเพื่อนกับ ฉ. และทราบเรื่องที่เกิดขึ้นระหว่างโจทก์กับ ฉ. และจำเลยที่ ๓ ได้ร่วมลงข้อความกับจำเลยที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๔ ในกระดาษสนทนามีข้อความหมิ่นประมาทโจทก์ อันมีลักษณะเป็นตัวการร่วมกันกระทำความผิด จำเลยที่ ๓ จึงมิใช่บุคคลที่สามในความผิดฐานหมิ่นประมาทตาม ป.อ. มาตรา ๓๒๖ และมาตรา ๓๒๘ ดังนั้นการที่จำเลยที่ ๓ จะมาเบิกความเป็นพยานโจทก์หรือไม่ ก็ไม่อาจยืนยันได้ว่าบุคคลทั่วไปจะคาดหมายหรือทราบข้อความในกระดาษสนทนาว่าหมายถึงโจทก์ได้ เมื่อจำเลยที่ ๓ ไม่มาศาลในวันนัดสืบพยานโจทก์ประกอบกับศาลชั้นต้นได้นัดสืบพยานจำเลยไว้ในนัดเดียวกัน อีกทั้งจำเลยที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๔ แตลงคัดค้าน การเลื่อนคดีออกไปย่อmomทำให้เนินข้าและไม่เกิดประโยชน์ในการพิสูจน์ความจริง กรณีจึงไม่มีเหตุสมควรที่ศาลจะให้เลื่อนคดี เพราะเหตุจำเลยที่ ๓ ไม่มาศาลตาม ป.ว.อ. มาตรา ๑๗๙ วรรคสอง และเมื่อศาลชั้นต้นเห็นว่า ไม่จำเป็นต้องสืบพยานโจทก์ปากจำเลยที่ ๓ แล้ว ศาลชั้นต้นย่อมใช้ดุลพินิจสืบพยานโจทก์ดังกล่าวได้ตาม ป.ว.อ. มาตรา ๑๗๔ วรรคท้าย

การใส่ความผู้อื่นต่อบุคคลที่สามอันจะเป็นความผิดฐานหมิ่นประมาทตาม ป.อ. มาตรา ๓๒๖ และมาตรา ๓๒๘ นั้น ต้องได้ความว่า การใส่ความดังกล่าวได้ระบุถึงตัวบุคคลผู้ถูกใส่ความเป็นการยืนยันรู้ได้แน่นอนว่าเป็นใครหรือหากไม่ระบุถึงผู้ที่ถูกใส่ความโดยตรง การใส่ความนั้นก็ต้องได้ความว่าหมายถึงบุคคลใดบุคคลหนึ่งโดยเฉพาะ แต่ข้อความที่โจทก์อ้างว่า จำเลยที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๔ หมิ่นประมาทโจทก์ ตามสำเนาบันทึกข้อความใบแกรมเฟชบุ๊กมิได้ระบุชื่อหรือภาพของโจทก์ เมื่ออ่านแล้ว ไม่อาจทราบว่าหมายถึงบุคคลใดเลย แม่จำเลยหั้งสีโพสต์ข้อความแสดงความเห็นตอบโต้กันอันแสดงว่าจำเลยหั้งสีทราบว่าข้อความตามสำเนาบันทึกข้อความใบแกรมเฟชบุ๊กหมายถึงผู้ใด แต่การใส่ความต้องแสดงต่อบุคคลที่สามซึ่งหมายถึงผู้อื่นนอกจากตัวผู้หมิ่นประมาทหรือผู้ร่วมหมิ่นประมาทด้วยกัน

**นายประเสริฐ เสียงสุทธิวงศ์
บรรณาธิการ**